

Suomen Bioanalytikkoliitto ry
Finlands Bioanalytikerförbund rf

Asia: Sosiaali-terveys-liikunta-alan koulutuksen rakenne- ja tutkinnonuudistus

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, Arene
Koulutusohjelmaprojektin ohjausryhmä, Arene
pääsihteeri Timo Luopajarvi, Arene (timo.luopajarvi@arene.fi)
Koulutusohjelmaprojektin ohjausryhmän sihteeri Hanna Ilola (hanna.ilola@tamk.fi)

Olemme viime päivinä seuranneet huolestuneena meneillä olevaa koulutusohjelmaprojektin, erityisesti terveysalan jaoston suunnittelutyön etenemistä. Suomessa toteutetaan bioanalytikkokoulutusta seitsemässä ammattikorkeakoulussa. Sosiaali-, terveys- liikunta-alan raportin bioanalytiikan ydinosaamiskuvauksessa on asia- ja käsittevirheitä, jopa tutkintonimike ja koulutusohjelman nimi ovat virheelliset. Olemme yhteistyössä bioanalytiikan koulutusohjelman opettajien kanssa laatineet bioanalytikon *ydinosaamiskuvauksen* ja toivomme että raportin *teksti korjataan* tältä osin (liite 1). *Osaamisalueen nimi ”Diagnostinen osaaminen”* pitäisi myös muuttaa. Parempi vaihtoehto olisi *Diagnostiikan osaamisalue*.

Haluamme painottaa, että ammattikorkeakoulujen rakenne- ja koulutusohjelmauudistuksilla *ei pidä vaarantaa tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta* ja siten ammattihenkilöiden mahdollisuutta liikkua kansainvälisillä työmarkkinoilla. *Bioanalytikon tutkintonimike* (Biomedical Laboratory Scientist) ja *pääaine bioanalytiikka* (Biomedical Laboratory Science/biomedical sciences) ovat kansainvälisesti tunnettuja ja tunnistettuja ja ne pitää säilyttää tutkintorakenneuudistuksessa. Liitteenä on viime vuonna tehty selvitys bioanalytikkokoulutuksesta Euroopan alueella (liite 2) ja Euroopan järjestön (EPBS) viime vuoden lopulla valmistunut koulutuspoliittinen strategia (liite 3).

Bioanalytikoilla on selkeästi oma tehtäväkenttä terveydenhuollossa. Bioanalytikon tutkinto eroaa muista terveydenhuollon tutkinnoista siinä, että se tuottaa laboratoriotutkimusprosessin edellyttämän osaamisen. Näytteiden otto ja laboratoriotutkimusten suorittaminen ja kehittäminen sekä laboratoriotutkimusprosessin laadunhallinta ovat keskeinen osa tutkinnon tuottamasta osaamisesta. Bioanalytiikan osaajia tarvitaan terveydenhuollossa. *Osaaminen saavutaan vain oman pääaineen (bioanalytiikan) opinnoilla.* Tutkinnon *uudistuksella ei pidä alentaa ammattien pätevyysvaatimuksia ja potilaan oikeuksia saada luotettavia laboratoriapalveluja.* Oman pääaineen opinnoille tulee antaa koulutuksessa riittävä tila osaamisen saavuttamiseksi. Euroopan tasolla bioanalytikkojen koulutuksen laajuudeksi on suositeltu 240 opintopisteen opinnot.

Bioanalytikon tutkinnon suorittanut on oikeutettu hakemaan ja saaman Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) oikeuden harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Potilasturvallisuuden varmistamiseksi luvan saamisperusteita ei pidä alentaa *eikä vaarantaa bioanalytikkojen oikeutta harjoittaa ammattia laillistettuna ammatin harjoittajana. Pätevyysvaatimusten tulee täyttää kansainväliset pätevyysvaatimukset.*

Koulutusohjelmaprojektin raportissa on otettu myös kantaa terveysalan *ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tarjontaan.* Raportissa perustellaan tarjontaa neljän osaamisalueen perusteella, kuitenkin diagnostisen (diagnostiikan) osaamisalueen tutkintojen osaamista laajentavaa ja syventävää ylempää ammattikorkeakoulututkintoa ei ehdotuksesta löydy. Jos ylempään ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijoita terveydenhuoltoon, opintojen pitää *tarjota* myös substanssialueen osaamista syventävät opinnot *kaikille erikoisaloille.*

Helsingissä 17.2.2010

Eija Kaila, puheenjohtaja (puh. 050 3214638) ja Seija Tuokko, varapuheenjohtaja (puh. 040 5067632)
Suomen Bioanalytikkoliitto ry